

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 7Co/7/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8414205105
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 04. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Branislav Breza
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2016:8414205105.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Branislava Brezu a sudcov JUDr. Martina Fiľakovského a JUDr. Anny Kovalovej v právnej veci žalobcu Orange Slovensko, a.s., so sídlom v Bratislave na ul. Metodovej č. 8, právne zast. Advokátskou kanceláriou Bobák, Bollová a spol., s.r.o., so sídlom v Bratislave na ul. Dr. Vladimíra Clementisa č. 10, proti žalovanej M. O., nar. XX.XX.XXXX, bývajúcej v F. č. XX, za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovanej R., právne zast. JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, so sídlom vo Svidníku na ul. Sov. hrdinov č. 163/66, o zaplatenie sumy 400,11 eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Kežmarok zo dňa 10.11.2014 č.k. 2C 250/2014-54 takto jednohlasne

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a vo výroku o trovách konania.

Žalobca nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania a žalovanej a vedľajšiemu účastníkovi sa ich náhrada nepriznáva.

odôvodnenie:

Prvostupňový súd napadnutým rozsudkom uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 91,11 eur s 8,5 % úrokom z omeškania ročne od 28.06.2013 do zaplatenia. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Trovy konania účastníkom a vedľajšiemu účastníkovi nepriznal.

Vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že účastníci dňa 15.02.2013 uzatvorili dve zmluvy o poskytovaní služieb. Zároveň toho istého dňa boli uzatvorené i dodatky k zmluvám. Žalobca žalovanej poskytoval dohodnuté služby, avšak žalovaná doposiaľ neuhradila cenu za poskytnuté služby v sume 91,11 eur. V tejto časti bola preto žaloba považovaná za dôvodnú a žalovaná bola zaviazaná na zaplatenie sumy 91,11 eur s príslušným úrokom z omeškania.

Pokiaľ ide o ďalší nárok uplatnený z titulu zmluvnej pokuty vo výške 309,- eur, tento sa odvádzal od čl. 2 bodu 2.13 dodatku k prvej zmluve o poskytovaní služieb a od čl. 2 bodu 2.5. dodatku k druhej zmluve o poskytovaní služieb.

Vo veci vedenej na Okresnom súde Prešov pod sp.zn. 17C 23/2010 bola zmluvná pokuta rovnakého významu vyhlásená za neprijateľnú zmluvnú podmienku. Obdobne sa tak stalo aj vo veci Okresného súdu Prešov 17C 112/2010. Vo viacerých prípadoch tiež došlo k právoplatnému zamietnutiu žalôb operátora o plnenie zo zmluvnej pokuty z dôvodu jej neprijateľnosti.

Ust. § 53a ods. 1 Občianskeho zákonníka zakazuje dodávateľovi používať zmluvnú podmienku, ktorá bola právoplatne súdom vyhlásená za neprijateľnú. Takáto zmluvná podmienka je absolútne neplatná (§ 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka). Jej ďalším používaním dodávateľ vytvára protiprávny stav,

naviac zákonom explicitne zakázaný a priznanie plnenia z takejto zmluvnej podmienky je v priamom rozpore so zákonom. Ak by súd priznal plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky, išlo by o tolerovanie pokračujúceho protiprávneho stavu zo strany súdu a popieranie vysokého záujmu Európskej únie a práva Európskej únie na ochrane práv spotrebiteľa. Zákaz používania vychádzajúci z právoplatného rozsudku súdu sa týka celého textu predmetnej zmluvnej pokuty a zmluvnej podmienky ako celku, a preto neprichádza do úvahy len čiastočná neplatnosť zmluvnej pokuty. Súd ako orgán členského štátu Európskej únie je pri poskytovaní ochrany pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami povinný ex offa skúmať, či voči spotrebiteľovi nie je uplatňované plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky, a to aj z takej, ktorú súd už skôr judikoval. Plnenie z takejto podmienky navyiac vždy zakladá bezdôvodné obohatenie (§ 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Navyiac zmluvnú pokutu uplatňovanú z absolútne neplatného zmluvného dojednanja nemožno zmoderovať, pretože tomu bráni jej neplatnosť. Zníženie zmluvnej pokuty podľa všeobecného ust. § 545a Občianskeho zákonníka sa môže týkať iba platne uzatvorenej zmluvnej pokuty.

Žalobcom uplatňovaná zmluvná pokuta je podstatne vyššia ako žalovaná istina.

S prihladnutím na vyššie uvedené súd prvého stupňa žalobu v časti týkajúcej sa zmluvnej pokuty ako nedôvodnú zamietol.

Výrok o trovách odôvodnil ustanovením § 142 ods. 2 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku, s výnimkou výroku, ktorým bolo žalobe čiastočne vyhovené, podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. Navrhol rozsudok zmeniť tak, aby žalovaná bola zaviazaná na zaplatenie zmluvnej pokuty v dojednanej výške s príslušným úrokom z omeškania. Ako dôvod uviedol, že dojednanie zmluvnej pokuty ako tzv. zabezpečovacieho inštitútu v zmluvných vzťahoch je plne v súlade s platným právnym poriadkom SR. V minulosti niektoré súdy vyhodnotili dohodu o zmluvnej pokute v dodatku žalobcu ako neprijateľnú zmluvnú podmienku z dôvodu, že výšku zmluvnej pokuty považovali za neprimerane vysokú a z dôvodu, že dohoda o zmluvnej pokute nezohľadňovala čas, kedy užívateľ služieb prestal plniť svoje zmluvné povinnosti. Žalobca nedostatky dohody o zmluvnej pokute odstránil. Dohoda o zmluvnej pokute zohľadňuje rozsah výhod, ktoré žalobca žalovanej poskytol a zohľadňuje aj časový aspekt porušenia zmluvných povinností. V dodatkoch, z ktorých nároky na zaplatenie zmluvných pokút si žalobca uplatňuje, je časový aspekt porušenia zmluvných povinností zohľadnený. Dohoda o zmluvnej pokute rozlišuje, či došlo k porušeniu zmluvných povinností po uzavretí dodatku alebo pred uplynutím dohodnutej doby viazanosti. Zohľadnenie času porušenia zmluvných povinností v dohode o zmluvnej pokute má zachovať naplnenie funkcie zmluvnej pokuty, ktorou je zabezpečenie záväzkového vzťahu, motivácia k plneniu zmluvných povinností spojená s následnou sankciou za jej nesplnenie, reparácia spočívajúca v odstránení škodlivého následku, ktorý by mohol vzniknúť v príčinnej súvislosti s porušením povinností. Žalovaná nebola žiadnym spôsobom povinná ani žalobcom nútená uzatvoriť dodatky k zmluvám. Poskytnutie zliav bolo vo vzájomnom vzťahu medzi žalobcom a žalovanou kompenzované vernosťou žalovanej ako zákazníčky. Model vzájomne akceptovanej modifikácie záväzkového vzťahu nie je možné realizovať bez platného dojednanja zmluvnej pokuty, ktorej jednou z funkcií je zabránenie špekulatívnemu konaniu zo strany účastníka, ktorý pri vzniku zmluvného vzťahu využije poskytnuté výhody. Zmluvnú pokutu je nutné posudzovať z hľadiska zabezpečovacej, motivačnej, sankčnej, reparačnej funkcie s ohľadom na všetky relevantné okolnosti a vzájomne poskytnuté plnenia v rámci uzavretej zmluvy a dodatku. Dojednanie zmluvnej pokuty, ako aj jej výšky nemohlo spôsobiť nerovnováhu medzi účastníkmi zmluvného vzťahu. Dôvodom uzatvorenia dodatkov bola pre žalovanú možnosť získať cenové zvýhodnenie. Žalovaná mohla platiť žalobcovi za poskytnuté služby ceny podľa cenníka služieb bez hrozby sankcie za nedodržanie zmluvných povinností, kúpiť si mobilný telefón za riadnu maloobchodnú cenu, pričom dohodnuté zmluvné pokuty neprevyšujú rozsah výhod, ktoré žalovaná na základe dodatkov získala. Vzhľadom na výhody, ktoré žalovaná na základe uzatvorenia dodatkov k zmluvám získala, je výška dohodnutých zmluvných pokút primeraná, objektívne nespôsobilá poškodiť žalovanú ako spotrebiteľa.

Odvolací súd v zmysle zásad ustanovenia § 212 O.s.p. preskúmal rozsudok v jeho napadnutej časti, spolu s konaním ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s ustanovením § 214 ods. 2 O.s.p. a zistil, že odvolanie žalobcu smerujúce proti výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti nie je opodstatnené.

Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodенý správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia súdom prvého stupňa na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

V danom prípade ako to vyplýva z obsahu spisu medzi účastníkmi bola uzatvorená štandardná formulárová spotrebiteľská zmluva. Uvedené je dôvodom k tomu, aby súdnej kontrole boli podrobené aj zmluvné dojednania majúce charakter podmienok spôsobujúcich značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Prítom by nemali byť žiadne pochybnosti o tom, že spotrebiteľ je slabšou zmluvnou stranou, či už z dôvodu neinformovanosti, alebo vyjednávacej pozície pri pokuse dosiahnuť zmenu už vopred naformulovanej zmluvy.

Základnou črtou spotrebiteľskej zmluvy je to, že je pre spotrebiteľa vopred pripravená a nie je vytvorený priestor na dojednanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny. Zmluvy o poskytovaní verejných služieb a ich dodatky túto charakteristiku spĺňajú. Ich súčasťou boli bez akýchkoľvek pochybností zmluvné dojednania majúce charakter všeobecných obchodných podmienok, ktoré žalovaná ovplyvniť nemohla, nakoľko boli už vopred pripravené pre veľký počet spotrebiteľov.

Smernica rady č. 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách ukladá členským štátom zabezpečiť, aby spotrebiteľ nebol viazaný nekalými podmienkami a zväziť, či spotrebiteľská zmluva obsahujúca nekalé podmienky obstoí ako celok. Súdny dvor dokonca považuje ochranu spotrebiteľa podľa článku 6 smernice za tak významnú, že sa má klásť principiálne na roveň vnútroštátnym pravidlám verejného poriadku a to v záujme vyššej kvality života.

Podľa ustanovenia § 53 ods. 1 veta prvá OZ spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len neprijateľná podmienka).

Občiansky zákonník za neprijateľnú podmienku v ustanovení § 53 ods. 4 písm. k) považuje aj dojednanie vyžadujúce od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku. Občiansky zákonník s takouto neprijateľnou podmienkou spôsobujúcou značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa spája v ustanovení § 53 ods. 5 sankciu neplatnosti.

Keďže ustanovenie § 53 OZ nikdy nebolo zaradené medzi prípady relatívnej neplatnosti (40a OZ) išlo o neplatnosť absolútnu pôsobiacu bez ďalšieho priamo zo zákona, na ktorú musel súd prihliadať z úradnej povinnosti.

Ustanovenie § 544 OZ umožňuje účastníkom pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti dojednať si zmluvnú pokutu. Zmluvná pokuta je zabezpečovacím prostriedkom a vyjadruje peňažnú sumu, ktorú je dlžník povinný zaplatiť veriteľovi, ak poruší svoju zmluvnú povinnosť. Podstatnou náležitosťou dohody o zmluvnej pokute je určenie jej výšky alebo spôsobu jej určenia. Výška zmluvnej pokuty nie je zákonom limitovaná, avšak nemôže byť v rozpore so zásadou zakotvenou v ustanovení § 3 ods. 1 OZ. Vychádzajúc z tohto ustanovenia výkon práv a povinností vyplývajúcich z občiansko-právnych vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

V prejednávanej veci výška žalobcom stanovenej zmluvnej pokuty v dvoch dodatkoch k zmluvám o poskytovaní služieb patrila za porušenie konkrétne vymenovaných zmluvných povinností, čo je zrejmé z čl. 2 bodu 2.13 dodatku k prvej zmluve o poskytovaní služieb a z čl. 2 bodu 2.5 dodatku k druhej zmluve o poskytovaní služieb. Takéto označenie postihujúce rôzne porušenia povinností zo strany spotrebiteľa je neakceptovateľné. Na tom nemení nič ani fakt, že žalobca sa snažil pri zmluvnej pokute zohľadniť časový aspekt porušenia zmluvných povinností, pričom k znížovaniu výšky zmluvnej pokuty dochádzalo až v prípade porušenia zmluvných povinností v posledných šiestich mesiacoch z celkovej 24 mesačnej doby viazanosti. Pri takomto dojednaní spotrebiteľ mal povinnosť uhradiť zmluvnú pokutu v plnej výške pri porušení zmluvných povinností počas prvých osemnástich mesiacov doby viazanosti, čo nemožno označiť za primerané. Je rozdiel medzi tým, či k porušeniu povinnosti došlo v 1. mesiaci zmluvného vzťahu alebo v 18. mesiaci doby viazanosti. Okrem toho nie každé porušenie povinnosti je

rovnakej intenzity a významu. Rovnako pri oneskorenej úhrade peňažného plnenia nemôže ostať bez povšimnutia výška pohľadávky vzniknutej porušením záväzku. Paušálne dojednanie zmluvnej pokuty umožňujúce zníženie výšky zmluvnej pokuty jedine pri porušení zmluvných povinností v poslednej štvrtine zmluvného vzťahu, ktoré vôbec nezohľadňuje intenzitu a význam toho ktorého porušenia povinností a ani výšku pohľadávky vzniknutej porušením záväzku predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku nakoľko výrazne znevýhodňuje spotrebiteľa a dodávateľovi umožňuje pri akomkoľvek i menej významnom porušení povinností uplatniť si voči spotrebiteľovi zmluvnú pokutu v plnej výške v prvých troch štvrtinách trvania zmluvného vzťahu.

Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd po úplnom sa stotožnení s odôvodnením napadnutého rozhodnutia rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti postupom vyplývajúcim z ustanovenia § 219 ods. 1,2 O.s.p. ako vecne správne potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa ustanovenia § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s ustanovením § 142 ods. 1 O.s.p. Dôvodom takéhoto rozhodnutia bola skutočnosť, že žalobca v odvolacom konaní úspech nemal a žalovanému a vedľajšiemu účastníkovi v súvislosti s odvolacím konaním žiadne trovy nevznikli.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.